

7/54

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
Ortadoğu Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.OAGY.0.0-026.21 -2011/2705673
Konu : Soru önergesi

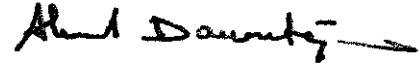
14 Aralık 2011

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel M¼d¼rl¼đ¼'n¼n 14 Ekim 2011 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-55/3119 sayılı yazısı.

Osmaniye Milletvekili Sayın Hasan H¼seyin T¼rkođu'nun 2011/96 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek:1

Dağıtım:

Geređi :

T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi :

Başbakanlık

**OSMANİYE MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU'NUN
YÖNELTTİĞİ SORU ÖNERGESİNE VERİLEBİLECEK YANIT TASLAĞI**

SORU:

Başbakan olarak görev yaptığınız 58. ve 59. Hükümet dönemleri ile halen devam ettiğiniz 61. Hükümet döneminde birçok toplantı, mülakat ve beyanatınızda “Büyük Ortadoğu Projesi ya da Ortadoğu ve Kuzey Afrika projesi”nin eşbaşkanı olduğunuzu ifade etmektesiniz.

1. Anılan proje kimler tarafından hazırlanmıştır, içeriğinde neler vardır? Eski ABD Dışişleri Bakanı Condolezza Rice’ın bir mülakatta belirttiği gibi “Bu proje kapsamında bazı ülkelerin sınırlarının değişebileceği, bu ülkelerin arasında, Türkiye’nin de bulunduğu” hususu doğru mudur?
2. Zikrettiğiniz eşbaşkanlık vazifesi, Devletimiz tarafından imzalanmış bir antlaşmadan mı kaynaklanmaktadır? Eğer öyleyse, bu antlaşma hangi antlaşmadır? Usulüne göre yürürlüğe girmiş midir?
3. Eğer herhangi bir antlaşma yok ise Türkiye Cumhuriyeti Başbakanına Türk Milleti ve TBMM dışında hangi makam, mevkii, kuruluş tarafından vazife, unvan ve sıfat verilebilir?

YANIT:

Geniş Orta Doğu ve Kuzey Afrika (GODKA) girişimi, bölgede barış, istikrar, sürdürülebilir kalkınma ve ekonomik refahı amaçlayan bir dönüşüm projesi olarak ortaya çıkmıştır. GODKA, 8-10 Haziran 2004 tarihlerinde ABD’nin Georgia eyaletindeki Sea Island kentinde düzenlenen G-8 Zirvesi sırasında başlatılmıştır.

Sözkonusu girişimin dayandığı temel anlayış, demokrasinin ve buna ilişkin reformların bölge ülkelerine dışarıdan dayatılamayacağı ve reform dinamiğinin esasen bölgeden kaynaklanması gerektiğidir. Hedefi ise, bu doğrultuda, bölge ülkelerine ihtiyaç duydukları desteği sağlayabilmek olarak belirtilmiştir.

Ülkelerin sözkonusu projede yer almaları, tamamen kendi iradelerine bırakılmıştır.

Türkiye’nin GODKA girişimine ilişkin yaklaşımında aşağıdaki faktörler etkili olmuştur:

- Bölge halkları, hukukun üstünlüğü, iyi yönetim, insan hakları, özgürlük, demokrasi gibi evrensel değerleri hak etmektedir.
- Ancak bu yöndeki dönüşümün, herhangi bir dış dayatma olmaksızın, tamamen bölge ülkelerinin kendi iç dinamiklerinden kaynaklanması gerekmektedir.
- İlgili ülkelerin kendi iç dinamikleri sonucunda evrensel değerler temelinde, özellikle demokrasi alanında kaydedilecek gelişmeler, bölgemizde bir demokrasi kuşağı oluşmasına

katkı sağlayacaktır. Bunun gerçekleşmesi, bu bölgede güvenlik, istikrar ve barışın tesis edilmesini esas alan dış politika hedeflerimizle uyumludur.

- Ancak, ülkelerin toprak bütünlüğü, egemenliği ve sınırların dokunulmazlığı uluslararası hukukun temel ilkeleridir. Bu ilkelere riayet edilmesi elzemdir.

Ülkemiz gündeme geldiği dönemde bu girişime tamamen bu ilkeler doğrultusunda yaklaşmış ve bölgedeki ülkelerin kalkınma ve demokratikleşme ihtiyaçlarına destek olabilecek uluslararası bir çaba olarak değerlendirmiştir. Nitekim, ülkemiz, bölgenin en önemli demokratik ve önde gelen ülkesi vasfıyla, yapılan davet üzerine, anılan girişime "demokratik ortak" sıfatıyla katkıda bulunmuştur. Bu katkı, tamamen kendi özgür ve serbest irademizle, herhangi bir akdi, siyasi veya başka bir yükümlülük altına girmeksizin gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda Türkiye, kendi tecrübelerinin ışığında, bölge ülkelerinde evrensel değerler temelinde yürütülecek reform çalışmalarına tamamen kendi özgür iradesiyle nasıl katkı yapabileceği anlayışından hareket etmiştir.

GODKA girişiminin eşbaşkanlığı, kişiler tarafından değil, dönemsel temelde biri G-8 dönem başkanı, diğeri de bölge ülkesi olmak üzere iki ülke tarafından üstlenilmektedir. Halihazırda, Türkiye'nin, anılan girişim kapsamında, eş-başkanlık veya herhangi bir başka rolü bulunmamaktadır. GODKA'nın eşbaşkanlığı Fransa ve Kuveyt tarafından yürütüldüğü bilinmektedir.

Öte yandan, Türkiye'de belirli çevrelerin, uzun zamandır herhangi bir fonksiyonu kalmamış ve gündemden düşmüş bulunan GODKA girişimini, ısrarla ve sürekli olarak gündemde tutmaya, bu girişime yukarıda açıklanan mahiyetinden farklı anlamlar yükleyerek, ülkemizi veya Hükümetimizi gizli bir gündemin veya komplonun parçası olarak takdim etmeye çalışması da esefle karşılanmaktadır.

Bu bağlamda, bizde önceki Hükümetler dahil olmak üzere, hiçbir Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin, bölge ülkelerinin toprak bütünlüklerine, sınırların değişmezliği ve egemenlik ilkelerine aykırı hareket etmesi, bu yönde olabilecek herhangi bir tasavvurun veya planın parçası olması düşünülemez ve böyle bir durum geçmişte olmadığı gibi, bugün de sözkonusu değildir. Dahası, izlediğimiz dış politika, bu yönde olabilecek her türlü girişimin önünde bir set oluşturacak nitelikte olduğu gibi, bölgesel barış, istikrar ve güvenliğin en büyük teminatıdır.